

VIth INTERNATIONAL EURASIAN
EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

BİLDİRİ KİTABI

EJERCONGRESS 2019 CONFERENCE
PROCEEDINGS

Tema: Eğitimi Güçlendirmek; Araştırma, Kuram ve Uygulama

Main Theme: Empowering Education; Research, Theory and Practice

19-22 Haziran 2019
Ankara Üniversitesi

19-22 June 2019
Ankara University

Editör: Doç. Dr. Şakir ÇINKIR

ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNTERNETE YÖNELİK EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI İLE EĞİTSEL İNTERNET KULLANIM ÖZYETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ**FATMA GİZEM KARAOĞLAN YILMAZ**
BARTIN ÜNİVERSİTESİ**RAMAZAN YILMAZ**
BARTIN ÜNİVERSİTESİ**ÖZET**

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel internet kullanım özyeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin ne düzeyde olduğu, aralarında nasıl bir ilişki olduğu, internete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırma tarama modeline göre yürütülmüş olup, araştırmanın katılımcılarını 401 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği, Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterlik Ölçeği ve kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının orta yani net olmayan düzeyde olduğunu göstermektedir. İnternete yönelik epistemolojik inancın alt boyutları olan kesinlik ve bilginin kaynağı ile bilginin yapısı faktörleri açısından gelişmemiş/olgunlaşmamış (naive), bilginin gereçlendirilmesi faktörü açısından ise gelişmiş/olgunlaşmış (sophisticated) düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanlarına bakıldığında ise özyeterliklerinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği puanları ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasında düşük düzeyli ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançların sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı ve dördüncü sınıftaki öğretmen adaylarının birinci sınıftakilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. İnternete yönelik epistemolojik inançların cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı ve kadın öğretmen adaylarının erkeklere göre inançlarının daha gelişmiş/olgunlaşmış olduğu anlaşılmaktadır. Eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: öğretmen adayları, internete yönelik epistemolojik inanç, eğitsel internet kullanım özyeterliği, cinsiyet, sınıf

Giriş

Günümüzde İnternet; arama motorları, kitlesel açık çevrimiçi dersler, video paylaşım siteleri, Wikipedia, sosyal ağlar gibi platformlar ile bireylerin bilgi ve becerilerini geliştirebilecekleri önemli bir bilgi kaynağı haline gelmiştir. Bireyler bu platformlarda çeşitli bilgi arama tekniklerini kullanarak istedikleri bilgiye erişebilmektedir (Yılmaz ve Ercan, 2017). Ayrıca mobil cihazların ve İnternet kullanımının yaygınlaşması ile birlikte bireyler bilgiye istedikleri yer ve zamanda erişebilme imkânına sahip olmuşlardır (Karaoğlan Yılmaz ve Binay Eyüboğlu, 2018; Yılmaz ve Beşkaya, 2018; Yılmaz ve Karaoğlan Yılmaz, 2018). Bu gelişmeler ışığında bilgiyi ezberleyen değil, eriştiği bilgiyi kullanabilen, üretebilen ve yaratıcılığını ortaya koyabilen bireylere toplumlar gereksinim duymaya başlamışlardır.

Her ne kadar İnternet hemen her konuda bilginin yer aldığı bir bilgi kaynağı durumuna gelmiş olsa da, burada yer alan bilgilerin güvenilirliği ise bir tartışma konusudur. Çünkü günümüzde temel düzeyde bilgisayar ve internet okuryazarı olan bir birey rahatlıkla internet ortamına bilgi yükleyebilmekte, bu bilgiyi başkaları ile paylaşabilmektedir. Ancak İnternet ortamına yüklenen bilginin içeriği ise çoğunlukla bir denetimden geçmemektedir. Söz konusu bu durumlar bireylerin İnternet ortamındaki bilginin güvenilirliğine şüphe ile yaklaşmalarına yol açabilmektedir. Bu durum bireylerin İnternete yönelik epistemolojik inançları ile ilişkili bir durumdur (Yılmaz, Karaoğlan Yılmaz, Sezer ve Erduran, 2017). İnternete yönelik epistemolojik inanç, bireyin internet ortamındaki bilginin kaynağına, kesinliğine, yapısına ve bu ortamdaki bilgi ve bilgi kaynaklarının değerlendirilmesine yönelik inançlarını kapsamaktadır (Kılıç Çakmak, Karaoğlan Yılmaz, & Yılmaz, 2015). İnternete yönelik epistemolojik inancı gelişmemiş/naif düzeyde olan bireyler bu ortamdaki bilgi kaynaklarına, bilgilerin kesinliğine inanan bireylerdir. Diğer taraftan, İnternete yönelik epistemolojik inancı gelişmiş düzeyde olan bireyler ise bu ortamdaki bilgi kaynaklarına, bilgilerin kesinliğine şüphe ile yaklaşan bireylerdir (Karaoğlan Yılmaz, & Kılıç Çakmak, 2016). Naif epistemolojik inanca sahip bireyler İnternet ortamındaki ilk buldukları web sayfasındaki bilgileri doğru, genel geçer kabul edebilirken; gelişmiş epistemolojik inanca sahip bireyler ise bu duruma şüphe ile yaklaşarak buldukları bilgileri farklı bilgi kaynaklarına da erişerek doğrulamaya, bilgiyi sorgulamaya çalışırlar (Yılmaz, 2016).

Gelişmiş ve gelişmemiş epistemolojik inanca sahip bireylerin göstermiş oldukları bilgi arama/bilgi kaynağını sorgulama davranışlarının eğitsel amaçlı İnternet kullanım özyeterlikleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. İnternet kullanım özyeterlikleri gelişmiş olan bireyler çeşitli bilgi arama tekniklerini kullanarak, farklı bilgi kaynaklarına rahatlıkla erişebilecek, farklı kaynaklardaki bilgileri karşılaştıracak bilgi ve yetkinliğe sahip olabilen kişilerdir. Özyeterlikleri gelişmemiş olan bireyler ise arama motorlarını kullanarak güçlükle bilgi kaynaklarına erişebilecekler ve ilk buldukları sınırlı sayıda bilgi kaynağı ile yetinmeyi tercih edebileceklerdir (Karaoğlan Yılmaz ve Öztürk, 2018). Dolayısıyla eğitsel internet kullanım özyeterliği gelişmiş olan bireylerin İnternete yönelik epistemolojik inançlarının gelişmiş/olgunlaşmış düzeyde olduğu düşünülmektedir. Ancak alanyazın incelendiğinde bu iki yapı arasındaki ilişkileri inceleyen bir araştırma olmadığı görülmektedir. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel internet kullanım özyeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Öğretmen adaylarının İnternete yönelik epistemolojik inançları ve eğitsel amaçlı İnternet kullanım özyeterlikleri ne düzeydedir?
- Öğretmen adaylarının İnternete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel amaçlı İnternet kullanım özyeterlikleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Öğretmen adaylarının İnternete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel amaçlı İnternet kullanım özyeterlikleri sınıf düzeyine (1. Sınıf / 4. Sınıf) göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının İnternete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel amaçlı İnternet kullanım özyeterlikleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel internet kullanım özyeterliklerini belirlemek ve bunlar arasındaki ilişkiyi incelemek için tarama modeli kullanılmıştır. Bilindiği gibi tarama modelleri, bir olay ya da durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan modellerdir. Konu olan olay ya da durum, kendi koşulları içinde ve olduğu şekliyle tanımlanır (Karasar, 2014).

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını; bir devlet üniversitesinin fen bilgisi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği ve ilköğretim matematik öğretmenliği bölümlerinde bir ve dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan 401 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Veriler

Değişken	Grup	N	%
Cinsiyet	Kadın	271	67.6
	Erkek	130	32.4
Toplam		401	100.0
Sınıf	Üniversite Birinci Sınıf	188	46.9
	Üniversite Dördüncü Sınıf	213	53.1
Toplam		401	100.0
Bölüm	Fen Bilgisi Öğretmenliği	119	29.7
	Sınıf Öğretmenliği	61	15.2
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	86	21.4
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	67	16.7
	Türkçe Öğretmenliği	68	17.0
Toplam		401	100.0

Veri Toplama Araçları

Öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarını belirleyebilmek için Kılıç Çakmak ve diğ. (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği kullanılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen ölçek; kesinlik ve bilginin kaynağı (certainty and source of knowledge), bilginin gerekçelendirilmesi (justification for knowing) ile bilginin yapısı (structure of knowledge) şeklinde üç faktörlü bir yapıya sahip olup, 16 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri 10'lu likert tipi bir derecelendirmeye sahip olup, ölçek maddelerine katılma düzeyleri "(1) Kesinlikle Katılmıyorum" ve "(10) Kesinlikle Katılıyorum" arasında değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması öğrencilerin internete yönelik epistemolojik inançlarının gelişmemiş/olgunlaşmamış (naive) düzeyde olduğunu, düşük puan alınması ise internete yönelik epistemolojik inançlarının gelişmiş/olgunlaşmış (sophisticated) düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin geneline ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısının .81 olduğu görülmüştür. Üç faktörden oluşan internete yönelik epistemolojik inanç ölçeğinin Cronbach alfa değerleri alt faktörler için .89 ile .96 arasında değişmektedir. Ölçekte bilginin gerekçelendirilmesi faktörü altında yer alan dört madde ters kodlanmaktadır. Öğrencilerin internete yönelik epistemolojik inanç ölçeğinden 64 ve altı puan alması gelişmiş/olgunlaşmış; 65 ve 112 arasında alması orta/net olmayan; 113 ve üstü alması ise internete yönelik epistemolojik inançlarının gelişmemiş/olgunlaşmamış olduğunu göstermektedir.

Araştırmada öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım özyeterliklerini ölçmek amacıyla Şahin (2009) tarafından geliştirilen eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 28 maddeden oluşmakta olup tek faktörlü bir yapıdadır. Ölçek beşli likert tipi derecelendirmeye sahip olup, ölçek maddelerine katılma düzeyleri "(1) Yetersizim" ve "(5) Tamamen Yeterliyim" arasında değerlendirilmektedir. Ölçekten bir bireyin elde edebileceği toplam puan, en yüksek 140, en düşük 28'dir. Ölçeğin puanların yüksekliği, öğrencilerin interneti eğitsel olarak kullanmada kendilerini yetkin olarak gördüklerini, puanların düşük olmasında ise öğrencilerin eğitsel internet kullanımında yetkinliklerinin düşük olarak gördüklerini göstermektedir. Ölçek maddeleri düz cümle yapısındadır. Ölçekte yer alan maddeler öğrencilerin eğitsel internet kullanma kapasitelerini algılamaları ile ilgilidir. Ölçeğin geneline ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.96 olarak bulunmuştur.

Öğretmen adaylarının cinsiyet, öğrenim görülen bölüm gibi demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgiler formu kullanılmıştır.

Veri Analizleri

Verilerin normallik varsayımı Çarpıklık ve Basıklık (Skewness-Kurtosis) Testi ile sınanmıştır. Analiz sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Bu nedenle verilerin çözümlenmesinde parametrik testlerden yararlanılmıştır. Araştırmada anlamlılık testlerinde .05 düzeyi esas alınmıştır.

Bulgular

Araştırmanın amacı ve alt amaçları ile ilgili elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda, öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği ve eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeğinden elde edilen puanlara ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği ve Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterlik Ölçeğine İlişkin Puanların Dağılımları

Ölçek ve Alt Faktörleri	Madde Sayısı	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	\bar{X}	ss	\bar{x}/k
Kesinlik ve bilginin kaynağı	8	10.00	80.00	54.55	14.29	6.82
Bilginin gerekçelendirilmesi	4	4.00	40.00	14.25	7.57	3.56
Bilginin yapısı	4	4.00	40.00	28.55	7.38	7.14
İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği	16	41.00	131.00	97.35	16.07	6.08
Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterlik Ölçeği	28	49.00	140.00	107.01	18.89	3.82

Tablo 2'ye göre, öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç ölçeğinden elde ettikleri toplam puan ortalamasının 97.35 (10 üzerinden 6.08) olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, ölçeğin puan aralıkları dikkate alındığında öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının orta yani net olmayan düzeyde olduğu söylenebilir. Alt boyutlar açısından değerlendirildiğinde \bar{x}/k oranı dikkate alındığında öğretmen adaylarının epistemolojik inanç durumları; kesinlik ve bilginin kaynağı ile bilginin yapısı faktörleri açısından gelişmemiş/olgunlaşmamış (naive), bilginin gerekçelendirilmesi faktörü açısından ise gelişmiş/olgunlaşmış (sophisticated) düzeyde olduğu görülmektedir. Eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanlarına bakıldığında ise öğretmen adaylarının özyeterliklerinin yüksek düzeyde sayılabileceği görülmektedir.

Ölçek Puanları Arasındaki İlişkiler

Araştırmanın ikinci alt problemi doğrultusunda, öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği puanları ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasındaki ilişkiler incelenmiş olup bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği ve Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterlik Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkiler

Ölçek ve Alt Faktörleri	1	2	3	4	5
1: Kesinlik ve bilginin kaynağı	r 1				
	p				
	N 401				
2: Bilginin gerekçelendirilmesi	r -.526**	1			
	p .000				
	N 401	401			
3: Bilginin yapısı	r .641**	-.709**	1		
	p .000	.000			
	N 401	401	401		
4:İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği Toplam Puanı	r .936**	-.322**	.696**	1	
	p .000	.000	.000		
	N 401	401	401	401	
5: Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterlik Ölçeği Toplam Puanı	r .239**	-.339**	.356**	.217**	1
	p .000	.000	.000	.000	
	N 401	401	401	401	401

** . İlişki 0.01 düzeyinde anlamlılık göstermektedir.

* . İlişki 0.05 düzeyinde anlamlılık göstermektedir.

Tablo 3 incelendiğinde internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği puanları ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasındaki korelasyon değerlerinin $r=.217$ ($p<.01$) olduğu görülmektedir. Alt boyutlar açısından bakıldığında ise; kesinlik ve bilginin kaynağı faktörü ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasında $r=.239$ ($p<.01$) düşük düzeyli pozitif, bilginin gerekçelendirilmesi ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasında $r=-.339$ ($p<.01$) orta düzeyli negatif ve bilginin yapısı ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasında $r=.356$ ($p<.01$) orta düzeyli pozitif düzeyinde ilişki olduğu görülmektedir. Pallant (2001)'a göre korelasyon değerlerinin $r = .10$ ile $.29$ küçük; $r = .30$ ile $.49$ orta; $r = .50$ ile 1.0 güçlü bir ilişkiyi göstermektedir. Bu bulgulara göre internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği ve eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasında düşük düzeyli ve pozitif bir ilişki olduğu söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi doğrultusunda, öğretmen adaylarının sınıf seviyelerine göre internete yönelik epistemolojik inanç ve eğitsel internet kullanım özyeterlik düzeylerine ilişkin t testi sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç ve Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterliklerinin Sınıf Seviyelerine Göre t-testi Sonuçları

Ölçek/Faktör	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Kesinlik ve bilginin kaynağı	1	188	52.93	14.36	399	-2.15	.032
	4	213	55.99	14.10			
Bilginin gerekçelendirilmesi	1	188	15.24	8.24	399	2.49	.013
	4	213	13.38	6.81			
Bilginin yapısı	1	188	27.75	7.77	399	-2.04	.042
	4	213	29.25	6.96			
İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği	1	188	95.93	15.64	399	-1.67	.095
	4	213	98.61	16.37			
Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterlik Ölçeği	1	188	104.24	19.10	399	-2.78	.006
	4	213	109.45	18.40			

Tablo 4'de sınıf düzeyine göre öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya çıkarmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Test sonucunda gruplar arasında ($t(399) = -1.67$; $p > .05$) anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bir diğer ifadeyle internete yönelik epistemolojik inançların sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır.

Kesinlik ve bilginin kaynağı ($t(399) = -2.15$; $p < .05$), bilginin gerekçelendirilmesi ($t(399) = 2.49$; $p < .05$), bilginin yapısı ($t(399) = -2.04$; $p < .05$) alt boyutları incelendiğinde sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Kesinlik ve bilginin kaynağı alt boyutunda dördüncü sınıftaki öğretmen adaylarının inançlarının birinci sınıftakilere göre gelişmemiş/olgunlaşmamış olduğu söylenebilir. Bilginin gerekçelendirilmesi alt boyutunda ise birinci sınıftaki öğretmen adaylarının inançlarının dördüncü sınıftakilere göre gelişmemiş/olgunlaşmamış olduğu söylenebilir. Bununla birlikte bilginin yapısı alt boyutunda dördüncü sınıftaki öğretmen adaylarının inançlarının birinci sınıftakilere göre gelişmemiş/olgunlaşmamış olduğu ifade edilebilir.

Eğitsel internet kullanım özyeterliği düzeyleri incelendiğinde gruplar arasında ($t(399) = -2.78$; $p < .05$) anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı ve dördüncü sınıftaki öğretmen adaylarının birinci sınıftakilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi doğrultusunda, öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre internete yönelik epistemolojik inanç ve eğitsel internet kullanım özyeterlik düzeylerine ilişkin t testi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç ve Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterliklerinin Cinsiyetlerine Göre t-testi Sonuçları

Ölçek/Faktör	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Kesinlik ve bilginin kaynağı	Kadın	271	53.56	14.03	399	-2.017	.044
	Erkek	130	56.62	14.66			
Bilginin gerekçelendirilmesi	Kadın	271	14.28	7.49	399	.123	.902
	Erkek	130	14.18	7.75			
Bilginin yapısı	Kadın	271	28.09	7.44	399	-1.783	.075
	Erkek	130	29.49	7.19			
İnternete Yönelik Epistemolojik İnanç Ölçeği	Kadın	271	95.94	16.12	399	-2.563	.011
	Erkek	130	100.30	15.60			

Eğitsel Kullanım Ölçeği	İnternet Özyeterlik	Kadın	271	106.96	20.32	399	-.073	.941
		Erkek	130	107.11	15.56			

Tablo 5'de cinsiyete göre öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya çıkarmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Test sonucunda gruplar arasında ($t(399) = -2.563$; $p < .05$) anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle internete yönelik epistemolojik inançların cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı ve kadın öğretmen adaylarının erkeklere göre inançlarının daha gelişmiş/olgunlaşmış olduğu anlaşılmaktadır.

Kesinlik ve bilginin kaynağı ($t(399) = -2.017$; $p < .05$) alt boyutu incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle kesinlik ve bilginin kaynağı alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı ve kadın öğretmen adaylarının erkeklere göre inançlarının daha gelişmiş/olgunlaşmış olduğu anlaşılmaktadır. Bilginin gerekçelendirilmesi ($t(399) = .123$; $p > .05$) ve bilginin yapısı ($t(399) = -1.783$; $p > .05$) alt boyutları incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bir diğer ifadeyle Bilginin gerekçelendirilmesi ve bilginin yapısı alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır.

Eğitsel internet kullanım özyeterliği düzeyleri incelendiğinde gruplar arasında ($t(399) = -.073$; $p > .05$) anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bir diğer ifadeyle eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmadan elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının orta yani net olmayan düzeyde olduğunu göstermektedir. İnternete yönelik epistemolojik inancın alt boyutları olan kesinlik ve bilginin kaynağı ile bilginin yapısı faktörleri açısından gelişmemiş/olgunlaşmamış (naive), bilginin gerekçelendirilmesi faktörü açısından ise gelişmiş/olgunlaşmış (sophisticated) düzeyde olduğu görülmektedir. Bu bağlamda öğretmen adayları İnternet ortamındaki bilgi kaynaklarının kesinliğine ve doğruluğuna inandıkları söylenebilir. Bu nedenle öğretmen adaylarının eleştirel internet okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi önemlidir. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanlarına bakıldığında ise özyeterliklerinin yüksek düzeyde sayılabileceği görülmektedir. Yılmaz (2016) tarafından öğretmenler üzerinde yapılan araştırmada da öğretmenlerin internete yönelik epistemolojik inançlarının orta yani net olmayan düzeyde olduğu bulunmuştur. Karaoğlan Yılmaz ve Kılıç Çakmak (2016) tarafından öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarını belirlemeye yönelik araştırmada da öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının orta yani net olmayan düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç ölçeği puanları ile eğitsel internet kullanım özyeterlik ölçeği puanları arasında düşük düzeyli ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin geliştirilmesi az da olsa epistemolojik inançlarını etkileyebilmektedir. Ancak tek başına yeterli değildir. Öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarını yordayan değişkenleri tespit etmeye yönelik araştırmalar planlanabilir.

Araştırmanın bir diğer sonucuna göre öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançların sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Bu nedenle internete yönelik epistemolojik inançların sınıf düzeyine ve dolayısıyla bu sınıf düzeylerinde aldıkları eğitime göre farklılaşmadığı söylenebilir. Eğitsel internet kullanım özyeterliği düzeyleri incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin sınıf düzeyine göre anlamlı olarak farklılaştığı ve dördüncü sınıftaki öğretmen adaylarının birinci sınıftakilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Cinsiyete göre öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inanç puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle internete yönelik epistemolojik inançların cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı ve kadın öğretmen adaylarının erkeklere göre inançlarının daha gelişmiş/olgunlaşmış olduğu anlaşılmaktadır. Eğitsel internet kullanım özyeterliği düzeyleri incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bir diğer ifadeyle eğitsel internet kullanım özyeterliklerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır. Yılmaz (2016) tarafından öğretmenler üzerinde yapılan araştırmada ise öğretmenlerin internete yönelik epistemolojik inançlarının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Karaoğlan Yılmaz ve Kılıç Çakmak (2016) ise araştırmasında öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Öğretmen adaylarının birinci ve son sınıf olmasının internete yönelik epistemolojik inançlar üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmaması öğretmen adaylarına uygulanmakta olan öğretim programının onların düşünme / sorgulama becerilerine anlamlı ölçüde katkı sağlamadığına işaret etmektedir. Bu bağlamda söz konusu öğretim programlarının bu becerileri kazandıracak şekilde felsefe, epistemoloji, internet okuryazarlığı, medya okuryazarlığı gibi derslerle güncellenmesinin yararlı olabileceği söylenebilir.

Kaynakça

- Karaoğlan Yılmaz, F.G., & Kılıç Çakmak, E. (2016). Internet specific epistemological beliefs and online information searching strategies of pre service teachers gender and department differences. *Participatory Educational Research (PER)*, 3(2), 63-80.
- Karaoğlan Yılmaz, F.G., & Öztürk, M. (2018). Öğretmenlerin öz-yeterlik algısı ile etkili yaşam boyu öğrenme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *7th Cyprus International Conference on Educational Research (CYICER-2018)*, Cyprus.
- Karaoğlan Yılmaz, F.G., & Binay Eyüboğlu, F. A. (2018). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme tutumları, dijital yerli olma durumları ve teknoloji kabulü arasındaki ilişkinin birbirleri ile ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 4(1), 1-17.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri: kavramlar, teknikler ve ilkeler (27. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kılıç Çakmak, E., Karaoğlan Yılmaz, F. G., & Yılmaz, R. (2015). İnternete yönelik epistemolojik inanç ölçeğinin uyarlama çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 55-71.
- Pallant, J. (2001). *SPSS: Survival manual*. Canberra: McPherson.
- Şahin, İ. (2009). Eğitsel internet kullanım öz-yeterliği inançları ölçeğinin geçerliği ve güvenilirliği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 461-471.
- Yılmaz, R. (2016). Öğretmenlerin İnternete yönelik epistemolojik inançlarının incelenmesi. *10th International Computer and Instructional Technologies Symposium (ICITS)*, 16-18 May 2016, Rize/Turkey.
- Yılmaz, R., & Ercan, A. (2017). Öğretmenlerin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının yaşam boyu öğrenme bağlamında incelenmesi. *11. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*, 24-26 Mayıs 2017, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Yılmaz, R., Karaoğlan Yılmaz, F. G., Sezer, B., & Erduran, T. (2017). Sağlık profesyonellerinin epistemolojik inançlarının yaşam boyu öğrenme bağlamında incelenmesi. *UTES '17 Ulusal Tıp Eğitimi Sempozyumu*, 15-17 Mart 2017, Antalya.
- Yılmaz, R., & Beşkaya, Y. M. (2018). Eğitim yöneticilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(1), 159-181.
- Yılmaz, R., & Karaoğlan Yılmaz, F. G. (2018). Eğitim yöneticilerinin hayat boyu öğrenme süreçleri bağlamında bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma durumlarının incelenmesi. *II. International Congress on Science and Education*, Afyonkarahisar, Türkiye.